

ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს ლ ა მ ფ უ ძ ნ ე ბ ე ლ ი

კ რ ე ბ ი ს ა რ ე გ ლ ა მ ე ნ ტ ი .

თ ა ვ ი I .

ლამფუძნებელი კრების გახსნა და ლამფუძნებელი კრების წევრთა რწმუნებულობის შემოწმება:

§ I ლამფუძნებელი კრების შირველ სხდომას გახსნის მისი უხუცესი წევრი, რომელიც მუდმივი თავმჯდომარისა და მდივნის არჩევამდე თავმჯდომარის მოვალეობას შეასრულებს. მდივნის, თანამდებობას იმავე დროს ასრულებს ლამფუძნებელი კრების ყველაზე უმცროსი წევრი.

შენიშვნა: წლოვანებას არკვევს ლამფუძნებელი კრების კანცელარია, თანახმად წევრთა მიერ წარმოდგენილი უნობისა.

§ 2 თავმჯდომარისა და მდივნის არჩევამდე ლამფუძნებელი კრება სხვა საკითხებს არ შეეხება.

§ 3 თავის წევრთა არჩევანის კანონიერების განსახილველად ლამფუძნებელი კრება აირჩევს სამანდატო კომისიას.

§ 4 თავის მოხსენებას არჩევნის გაუქმების გამო კომისიის წერილობით წარუდგენს განსახილველად ლამფუძნებელ კრებას. ამ შემთხვევაში უნდა დაუდოს იყოს მე-33 მუხლში აღნიშნული წესი.

§ 5 ლამფუძნებელი კრების თვითეული წევრი სარგებლობს წევრის სრული უფლებით იმ დრომდე, სანამ მიღებული არ იქნება დადგენილება მისი არჩევანის გაუქმებისა.

თ ა ვ ი 2 .

თანამდებობის შირთაპ არჩევანი.

§ 6 ლამფუძნებელი კრება აირჩევს შრეზიდოუმს, რომელიც შედის თავმჯდომარე, მისი ამხანაგები, მდივანი და მისი ამხანაგები. შრეზიდოუმის წევრთა რიცხვს განსაზღვრავს თვით ლამფუძნებელი კრება.

§ 7 წინა მუხლში /6/ აღნიშნულ თანამდებობათა კანდიდატებს ასახელებენ ბარათებით, კენჭი ეყრება იმ კანდიდატებს, რომელნიც ამის თანხმობას განაცხადებენ.

§ 8 არჩევანი მოხდება ფარული კენჭის ყრით ბარათებით.

§ 9 არჩეულად ის ჩაითვლება, ვინც ნახევარზე მეტი ხმას მიიღებს. თუ კანდიდატებმა თანაბარი ხმა მიიღეს, მათ წილს უყრის თავმჯდომარე.

§ 10 თუ ნახევარზე მეტი ხმა არავის ამოუვიდა, მოხდება ახალი არჩევანი /მუხ.მე-7 და მე-8/. თუ მეორე არჩევანის დროსაც ნახევარზე მეტი ხმა არავინ მიიღო, არჩეულად ჩაითვლება ის, ვისაც მეტი ხმა ამოუვა.

§ 11 მე-6 მუხლში აღნიშნულ თანამდებობის შირთ აირჩევენ ერთი სესიის ვადით. ისინი განაგრძობენ თავის მოვალეობის ასრულებას შემდეგი სესიის დასაწყისში სათანადო თანამდებობის შირთა არჩევამდე.

§ 12 თუ მე-6 მუხლში აღნიშნული რომელიმე თანამდებობა ვადის გასვლამდე განთავისუფლდა, ეს უნდა ეყენებოს მახლობელ სხდომაზე დამფუძნებელ კრებას, რომელიც დანიშნავს ახალი არჩევანის დღეს. ახლად არჩეული პირი თანამდებობაზე დარჩება იმ ვადამდე, როდემდისაც არჩეული იყო მისი წინამოადგილე.

თავი 3.

დამფუძნებელი კრების კომისიები.

§ 13 დამფუძნებელ კრებას შეუძლიან წინასწარი განხილვა საქმეებისა თავის არჩეულ კომისიებს მიანდოს.

§ 14 დამფუძნებელი კრება კომისიებს აირჩევს ფარული კენჭის ყრით, თუ ამას რომელიმე წევრი მოითხოვს.

§ 15 არჩეულად ჩაითვლება დამფუძნებელი კრების ის წევრი, რომელიც ნახევარზე მეტი ხმას მიიღებს. თუ ამნაირის წესით კომისიის სრული შედგენილობა არჩეული ვერიკენა, მაშინ მოხდება მეორე დამატებითი არჩევანი. ამ შემთხვევაში არჩეულად ის ჩაითვლება, ვინც სხვასთან შედარებით მეტი ხმას მიიღებს.

§ 16 დამფუძნებელი კრება აირჩევს: I/ მუდმივ კომისიებს, რომელთაც ექნებათ განსაკუთრებული ვალდებულებანი ან დაევალებათ განხილვა ერთგვარი კანონპროექტებისა და საკითხებისა /კანონმდებლობის განსაკუთრებული განყოფილება

18
ლებსა/ და 2/დროებითი კომისიებს, რომელთაც განსახილვე-
ლად ექნებათ განსაზღვრული კანონპროექტები და საკითხე-
ბი.

§ 17 მუდმივი კომისიებია: 1/ საკონსტიტუციო, 2/სა-
ფინანსო-საბიუჯეტო, რომელსაც დაევალება განხილვა შემოსა-
ვალ-გასავალის პროექტისა უწყებათა საფინანსო ხარჯთაღ-
რიცხვაასთან ერთად, განხილვა სხვა და სხვა ხარჯისა, რომ
მელიც ხაზინამ უნდა გაიღოს და აგრეთვე წინასწარი გან-
ხილვა იმ საქმეებისა, რომელნიც საფინანსო კანონმდებლო-
ბას შეეხება, 3/ სარედაქციო, რომელსაც დაევალება დამფუძ-
ნებელი კრების მიერ მიღებულ კანონპროექტის საბოლოო
რედაქციის შემუშავება; 4/ საბიბლიოთეკო, რომელიც განაგებს
დამფუძნებელი კრების ბიბლიოთეკას, 5/ სამეურნეო საგამგეო
რომელიც განაგებს დამფუძნებელი კრების სამეურნეო საქ-
მეებს.

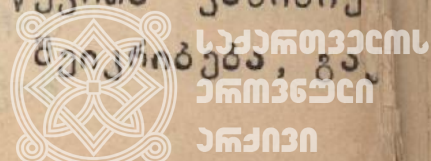
შენიშვნა: დამფუძნებელ კრებას შეუძლიან, თუ საჭიროდ
დაინახავს, სხვა მუდმივი კომისიებიც აირჩიოს.

§ 18 კომისიების წევრთა რიცხვს განსაზღვრავს
თვით დამფუძნებელი კრება.

§ 19 მუდმივი კომისიების არჩევნები მიხდება ყოველ
სესიის დასაწყისში.

§ 20 მუდმივი კომისია განაგრძობს მოქმედებას
ახალი შედგენილობის არჩევამდე. დროებითი კომისია გაუ-
ქმებულად ჩაითვლება იმ დროიდან, როცა დამფუძნებელი
კრება საბოლოოდ გადასჭრის საკითხს, რომლისთვისაც ეს
კომისია იყო არჩეული.

§ 21 კომისიის პირველ სხდომას იწვევს დამფუძ-
ნებელი კრების მდივანი დამფუძნებელი კრების თავმჯდომე-
რის განკარგულებით, არა უგვიანეს სამის დღისა კომი-
სიის არჩევის შემდეგ. კომისიის პირველ სხდომას გახ-
სნის უხუცესი წევრი. პირველი სხდომა კანონიერად ჩაით-
ვლება თუ წევრთა ნახევარზე მეტი დაესწრო; შემდეგნი კი
თუ დაესწრო კომისიის მთელი შემადგენლობის არა ნაკლებ
ერთი მესამედისა. ის კომისია, რომლის წევრთა კანონიერ
რი რიცხვი სამჯერ მოწვევის შემდეგ არ შეეკრებოდა, გან-

ქმებულად ჩაითვლება და ახალი არჩევანი დაინიშნება.

§ 22 კომისია პირველ სხდომაზედვე აირჩევს თავმჯდომარესა და მდივანს. სურვილისამებრ შეუძლია თავმჯდომარის ამხანაგებიც აირჩიოს. არჩევანი მე-9 და მე-10 მუხლში აღნიშნულ წესით სწარმოებს. შედეგი არჩევანისა დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს დამფუძნებელი კრების თავმჯდომარეს.

§ 23 არაკის შეუძლიან იყოს ერთსა და იმავე დროს ორი კომისიის თავმჯდომარედ და მდივნად.

§ 24 კომისიას შეუძლიან თავის წრეში ამოირჩიოს მცირე კომისია. მცირე კომისიის არჩევნების წესს თვით კომისია განსაზღვრავს.

§ 25 თუ კომისია საჭიროდ სცნობს მოისმინოს მთავრობის წევრთა, ან სხვა თანამდებობის პირთა სიტყვიერი განმარტებანი, ან რაიმე საბუთები განიხილოს, უნდა აცნობონ სათანადო პირთ და დაწესებულებებს, რომელნიც ვალდებულნი არიან კომისიის მოთხოვნილება - დააკმაყოფილონ. მთავრობის წევრს უფლება აქვს თავისი მხრით წარუდგინოს კომისიას თავისი განმარტება, ან გასასინჯველად გადასცეს საბუთები და ქაღალდები.

§ 26 კომისიები, თუ საჭიროდ დაინახავენ, მცოდნე პირებს მოიწვევენ, დამფუძნებელი კრების წევრებს შეუძლიანთ სათათბირო ხმით დაესწრენ კომისიის სხდომებს.

§ 27 კომისიის მდივანი აწარმოებს სხდომების აურნალს, სადაც აღნიშნული უნდა იყოს: სხდომის დრო, დამსწრეთა სახელი და გვარი, სია განხილული საკითხებისა, კომისიაში შეტანილი სხვა და სხვა წინადადებანი, დადგენილებანი და დასკვნანი.

§ 28 კომისიის მოხსენებას, რომელიც წარედგინება დამფუძნებელ კრებას, კომისიის მოსაზრებათა და საქმის ვითარების აღნუსხვის გარდა, თან უნდა ახლდეს დასკვნა პროექტის სახით.

§ 29 კომისიაში კითხვები გადასწყდება ხმის უბრალე უმრავლესობით. თუ ხმები თანასწორად გაიყო, მიღებულად მიჩნეულ უნდა იყოს ის აზრი, რომელსაც თავმჯდომარე მიემხრობა.

12
§ 30 თუ საკითხის გამო რამდენიმე სხვა და სხვა დასკვნა იქნა წარმოდგენილი და უმრავლესობა არც ერთს არ მიემხრო, ამ შემთხვევაში კომისიის მოხსენებაში აღნიშნული უნდა იყოს ორი წინადადება, რომელსაც შედარებით წევრთა მეტი რიცხვი მიემხრო.

§ 31 კომისიის ყოველ წევრს უფლება აქვს თავისი განსაკუთრებული აზრი წარუდგინოს კომისიას წერილობით. მაშინ კომისია ვალდებულია ის აზრი თავის მოხსენებასთან ერთად დამფუძნებელ კრებას წარუდგინოს განსახილველად.

§ 32 დამფუძნებელი კრების წინაშე განმარტების მისაცემად, ან წერილობითი მოხსენების წარსადგენად, კომისია ერთს ან რამდენსამე მომხსენებელს ამოირჩევს.

§ 33 კომისიის მოხსენება, დამფუძნებელ კრებაში წარდგენისათანავე, დამფუძნებელი კრების წევრებსა და მთავრობის სათანადო წევრებს გაეგზავნება. ამ დროიდან მოხსენების დამფუძნებელი კრების სხდომაზე წარდგენამდე უნდა გავიღეს არა ნაკლებ სამი დღისა.

შენიშვნა: ეს ვადა შეიძლება შემცირებულ იქნეს მხოლოდ დამფუძნებელი კრების დადგენილებით.

§ 34 თუ კანონპროექტი ერთზე მეტ კომისიას შეეხება, დამფუძნებელ კრებას შეუძლიან დაადგინოს, რომ ასეთი კანონპროექტი განხილულ იქნეს კომისიათა შეერთებულ სხდომაზე. ასეთ შემთხვევაში თავმჯდომარეს და მომხსენებელს კომისიათა შეერთებულ სხდომაზე ამოირჩევენ.

§ 35 როდესაც დამფუძნებელი კრება კანონპროექტს კომისიას გადასცემს განსახილველად, შეუძლიან მოსთხოვოს, რომ ამ კომისიამ თავის მოხსენებასთან ერთად წარმოადგინოს დასკვნა სხვა კომისიებისაც იმ საკითხისათვის, რომელიც სპეციალურ საგანს შეეხება.

§ 36 კომისია, რომელიც წარმოადგენს დასკვნას სპეციალურ საკითხის გამო, თავის განსაკუთრებულ მომხსენებელს ამოირჩევს დამფუძნებელი კრების სხდომის წინაშე ამ დასკვნის დასახაბუთებლად.

§ 37 კომისიას, რომელსაც კანონპროექტის განხილვა აქვს დავალდებული, შეუძლიან დამფუძნებელი კრების დაუდგე-

ნლადაც, გამართოს შეთანხმებული მუშაობა სხვა კომისიებთან, მოითხოვოს მათგან დასკვნა სპეციალური საკითხების გამოცხვას. ასეთ შემთხვევაში მიწვეული კომისიის წევრები კენჭის ყრამი მონაწილეობას არ მიიღებენ და არც თავის განსაკუთრებულ მომხსენებელს ამოირჩევენ.

§ 38 / 38 - ისეთ შემთხვევაში, როდესაც კომისიას მსურს მონაწილეობა მიიღოს მეორე კომისიისათვის მინდობილ საქმი განხილვაში, ან ვერ შეუთანხმდება მეორე კომისიას საერთო მუშაობის დამყარების საკითხში, ან სურს უარი სთქვას დამფუძნებელი კრების დავალებათუ, დაინტერესებული კომისია სათანადო შუამდგომლობით მიმართავს დამფუძნებელი კრების პრეზიდენტს, რომელსაც ეს შუამდგომლობა შეაქვს განსახილველად დამფუძნებელ კრებაში თავის დასკვნასთან ერთად.

§ 39 / 39 - მმართველობის ყოველი დარგის მოქმედების გამოსაძიებლად, სარევიზიოდ, საკონტროლოდ თუ სხვა მიზნისათვის დამფუძნებელი კრება აირჩევს განსაკუთრებულ კომისიას, ან პირს.

§ 40 / 40 - ასეთ კომისიას უფლება აქვს მოსთხოვოს როგორც საადმინისტრაციო და სამოსამართლო, ისე ადგილობრივ თვითმმართველობათა დაწესებულებებსა და თანამდებობის პირთ ყოველი ცნობის წარმოდგენა და სიტყვიერი თუ წერილობითი განმარტების მიცემა. ეს პირნი და დაწესებულებანი ვალდებული არიან კომისიის მოთხოვნილება დაუბრკოლებრივ შეასრულონ.

§ 41 / 41 - განსაკუთრებული უფლებები / როგორც მაგალითად სამსახურიდან გადაყენება, სამართალში მიცემა, დაპატიმრება და სხვ. / მიენიჭება თვითელ კომისიას დამფუძნებელი კრების ცალკე დადგენილებით ან ინსტრუქციით.

§ 42 / 42 - მე-40 მუხლში აღნიშნული ყოველი კომისია ცნობასა და ანგარიშს თავის მოქმედებისას წარუდგენს დამფუძნებელ კრებას, ან მის მიერ სპეციალურად არჩეულ ორგანოს.

თავი 4.

საქმეთა განხილვის წესი.

ნაწილი პირველი.

საკანონმდებლო საქმეთა განხილვის წესი.

§ 43 / 43 - საკანონმდებლო საქმეს დამფუძნებელი კრება

20

გადასწყვეტს მას შემდეგ, როცა ეს საქმე განხილულ იქნება კომისიაში. და უკანასკნელი წარმოადგენს სათანადო მოხსენებას.

§ 44 დამფუძნებელ კრებაში წარმოდგენილი კანონპროექტებისა და საკანონმდებლო წინადადებათა სია დამფუძნებელი კრების მახლობელ სხდომას უნდა წარედგინოს.

§ 45 კანონპროექტის ან საკანონმდებლო წინადადების კომისიაში გადაცემის შემდეგ, ყველა საკანონმდებლო წინადადება, რომელიც კომისიაში გადაცემულ საქმეს შეეხება, უნდა გადაეცეს მასალად იმავე კომისიას მე-44 მუხ. აღნიშნული წესით.

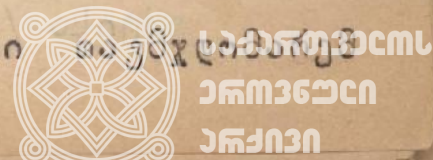
§ 46 კომისიის მიერ დამფუძნებელ კრებაში შემოტანილი ყოველი კანონპროექტი უნდა განხილულ იქნეს სამხრ.

§ 47 კანონპროექტის განხილვა იწყება მის ძირითად დებულებათა საზოგადო განხილვით /პირველი განხილვა/. პირველი განხილვის შემდეგ თავმჯდომარე შეეკითხება კრებას: ჭკურს თუ არა კანონპროექტის მუხლობრივ განხილვას შეუდგეს. თუ დამფუძნებელმა კრებამ მუხლობრივ განხილვაზე გადასვლა უარკყო, კანონპროექტის უარყოფილად უნდა ჩაითვალოს.

§ 48 პირველსა და მეორე განხილვის შუა უნდა გავიდეს არა ნაკლებ შვიდი დღისა. შესწორებანი და დამატებანი, ან დამატებითი მუხლები განსახილველი კანონპროექტისა უნდა წარედგინოს დამფუძნებელი კრების პრეზიდიუმს არა უგვიანეს სამის დღისა პირველი განხილვის შემდეგ. ეს დამატებანი და შესწორებანი პრეზიდიუმის განკარგულებით გაუგზავნება დამფუძნებელი კრების წევრებს ერთი დღით მაინც ადრე იმ სხდომამდე, როდესაც კანონპროექტის მეორე განხილვა აჩის დანიშნული.

§ 49 კანონპროექტის მეორე განხილვის მიზანია ცალ-ცალკე მუხლების განხილვა. ცალკე მუხლების განხილვის დროს, დამფუძნებელი კრების დადგენილებით, შეიძლება წესი მუხლობრივ განხილვისა შეიცვალოს, ან რამდენისამე მუხლის განხილვა შეერთდეს, ან ერთი მუხლი რამდენიმე ნაწილად დაიყოს და თვითეული ნაწილი ცალკე განხილულ იქნეს.

§ 50 შესწორებანი და დამატებანი

უნდა გამოაქვეყნოს იმ მუხლის განხილვის დაწყებამდე, რომელსაც შესწორება, ან დამატება შეეხება. მუხლის განხილვის დროს შესწორებისა და დამატების შეტანა არ შეიძლება.

მომხსენებელის ან მთავრობის წევრის განცხადებით შესწორებანი და დამატებანი დამფუძნებელი კრების სხდომის განხილვამდე კომისიას უნდა გადაეცეს წინასწარ განსახილველად. ამ შემთხვევაში მეორე განხილვა კანონპროექტისა ან ცალკე მუხლისა უნდა გადაიდოს იმ დრომდე, სანამ თავის დასკვნას არ წარმოადგენს კომისია, რომელსაც დამფუძნებელ კრებას შეუძლიან განსაზღვრული ვადა დაუნიშნოს. სარედაქციო ხასიათის შესწორება კენჭის უყრელად უნდა გადაეცეს სარედაქციო კომისიას.

§ 51 მუხლობრივ განხილვის შემდეგ თავმჯდომარე შეაკითხება კრებას: შეიწყნარებს თუ არა ის კანონპროექტს მიღებულ შესწორებით მთლიანად.

§ 52 დამფუძნებელი კრების მიერ მიღებული კანონპროექტი უნდა გადაეცეს სარედაქციო კომისიას საბოლოო ტექსტის შესამუშავებლად, რომელიც მუხლობრივ განსახილველად /შესამე განხილვა/ და დასამტკიცებლად წარედგინება დამფუძნებელი კრების სხდომას. ამ განხილვის დროს შეიძლება შეტანა მხოლოდ სარედაქციო შესწორებისა.

საბოლოო ტექსტი უნდა დაურიგდეს წევრებს ერთი დღით ^{შაინც} ადრე იმ სხდომამდე, რომლის დღიურ წესრიგშიაც არის იგი შეტანილი.

ნ ა წ ი ლ ი მ ე ო რ ე

შემოსავალ გასავალის განხილვის წესი:

§ 53 მთავრობის მიერ შეტანილი პროექტი შემოსავალ-გასავალისა და უწყებათა საფინანსო ხარჯთაღრიცხვანი, აგრეთვე დამფუძნებელი კრების პრეზიდენტის მიერ შეტანილი ხარჯთაღრიცხვა დაუყოვნებლივ უნდა გადაეცეს საბიუჯეტო-საფინანსო კომისიას.

§ 54 ხარჯთაღრიცხვის კანონპროექტის განხილვას დამფუძნებელი კრება მას შემდეგ იწყებს, როცა წარმოდგენილ იქნება საბიუჯეტო კომისიის ყველა მოხსენება: I/მთელი შემოსავალ-გასავალისა, 2/შემოსავალისა და ცალკე ხარჯების პროექტისა /ე.ი. სახელმწიფო გასავალის რამდენიმე ხარჯთაღრიცხვა

ბულისა/.

შენიშვნა: ამ მუხლში აღნიშნული წესი ხარჯთაღრიცხვის განხილვისა შეიძლება შეიცვალოს დამფუძნებელი კრების განსაკუთრებული დადგენილებით, თანახმად - საბიუჯეტო კომისიის მოხსენებისა.

§ 55 საბიუჯეტო კომისიის მოხსენებათა გარჩევას დამფუძნებელი კრება შეუდგება არა უადრეს ერთი კვირისა დამფუძნებელი კრების წევრთათვის იმ მოხსენებათა დარიგების დღიდან.

შენიშვნა: მოხსენებანი კერძო ხარჯთაღრიცხვათა პროექტების შესახებ დამფუძნებელი კრების წევრებს დაბეჭდვითა-ნავე ურიგდება.

§ 56 პირველად უნდა განხილულ იქნეს ხარჯთაღრიცხვის პროექტის ძირითადი საფუძვლები /პირველი განხილვა/. ამის შემდეგ უნდა გადაწყდეს კენჭის ყრით საკითხი მუხლობრივ განხილვაზე გადასვლის შესახებ.

§ 57 ყოველი შესწორება შემოსავალ-გასავალის კანონ-პროექტში შესატანად უნდა წარედგინოს დამფუძნებელი კრების პრეზიდიუმს არა უგვიანეს პირველი განხილვის დამთავრებისა. პრეზიდიუმი ამ შესწორებებს გადასცემს საბიუჯეტო-საფინანსო კომისიას სათანადო დასკვნის წარმოსადგენად და მეორედ განხილვამდე ერთი დღით მაინც ადრე დაუგზავნის ყველა წევრებს კომისიის დასკვნითურთ.

§ 58 არა უადრეს 7 დღისა პირველი განხილვის შემდეგ, უნდა მოხდეს მეორე განხილვა რომლის მიზანია შემოსავალ-გასავალის ცალცალკე მუხლების განხილვა. თუ მუხლს თან ახლავს როგორც შემოსავალის, ისე გასავალის ნუსხა, პირველად უნდა განხილულ იქნეს და კენჭი ეყაროს გასავალის პროექტს.

§ 59 ხარჯთაღრიცხვის პროექტის განხილვა სწარმოებს ერთი მხრით ნომერთა რიგის მიხედვით და მეორეს მხრით ნომერთა იმ ჯგუფების მიხედვით, რომელნიც წარმოადგენენ ცალკე უწყებათა საფინანსო ხარჯების ნუსხას.

პირველად უნდა განხილულ იქნეს მთელი უწყების საფინანსო ხარჯთაღრიცხვის საზოგადო საფუძვლები, შემდეგ კი ხარჯთაღრიცხვის პროექტის ცალცალკე მუხლები.

§ 60 შემოსავალის პროექტის განხილვის დროსაც პირველად უნდა მიხედეს მსჯელობა პროექტის საზოგადო საფუძვლის თაობაზე, შემდეგ კი მისი თვითმული პარაგრაფის გამო ცალ-ცალკე.

§ 61 როგორც გასავლის თვითმულ ნომერს ისე შემოსავალის თვითმულ მიუხლს ცალ-ცალკე უნდა ეყაროს კენჭი.

§ 62 - წარმოდგენილი შესწორება და კომისიის დასკვნა უნდა მიხსენდეს დამფუძნებელ კრებას იმ დროს, როდესაც სათანადო ნომრის ან ნომერთა ჯგუფის /მუხ.55/ განხილვა დაიწყება. ამ დროს ახალი შესწორების შეტანა არ შეიძლება.

§ 63 როდესაც შემოსავალ-გასავალის ყველა მიუხლის კენჭის ყრა დამთავრდება საბიუჯეტო კომისია წარუდგენს დამფუძნებელ კრებას შემოსავალ-გასავალის შესწორებულ პროექტს, რომელიც შედგენილი უნდა იქნეს თანახმად დამფუძნებელი კრების მიერ მიღებულ შესწორებებისა და ცვლილებებისა. ამის შემდეგ კენჭი უნდა ეყაროს შემოსავალ-გასავალის კანონპროექტის თვითმულ მიუხლს ცალ-ცალკე, შემდეგ კანონპროექტს ერთლიანად.

§ 64 თუ შესწორება აღნიშნულ ვადაზე გვიან არის შეტანილი და საბიუჯეტო კომისიის მიმხსენებელმა თავის დასკვნა ვერ წარმოადგინა, დამფუძნებელმა კრებამ უნდა გადასწყვიტოს, სტოვებს შესწორებას განუხილველად, თუ შესწორების განხილვა გადააქვს იმ დროისთვის, როდესაც საბიუჯეტო კომისია თავის დასკვნას წარმოადგენს.

ამ დადგენილების გამოტანის წინ სიტყვა მიეცემა მხოლოდ შესწორების ავტორსა და საბიუჯეტო კომისიის მიმხსენებელს.

ნ ა წ ი ლ ი მ ე ს ა მ ე .

დევრებების განხილვის წესი:

§ 65 ყოველი წინადადება დევრებების, ინსტრუქციის და დადგენილების პროექტის სახით, შეტანილი დამფუძნებელ კრებაში, შეიძლება გადაეცეს სათანადო კომისიას კრების საგანგებო დადგენილებით თვითმულ შემთხვევაში. დამფუძნებელ კრებას შეუძლია კომისიაში გადაუცინოს განხილვისას ახალი წინადადება.

ამ მუხლში აღნიშნული წინადადება უნდა დაურთდეს დამფუძნებელი კრების წევრებს 24 სათით მაინც ადრე იმ კრების გახსნამდე, რომელზედაც განზრახულია მისი განხილვა.

§ 66 - დეკრეტი, ინსტრუქცია და დადგენილება უნდა განხილულ იქნეს ჯერ საზოგადო და შემდეგ მუხლობრივ. საზოგადო და მუხლობრივი განხილვის შუა ინტერვალის სა- ვალდებულო არ არის.

§ 67 - დეკრეტი, ინსტრუქცია და დადგენილება გადა- ეცემა სარედაქციო კომისიას თანახმად ამ რეგლამენტის მე-52 მუხლისა.

სარედაქციო კომისია ვალდებულია საბოლოო ტექსტი წარ- მიადგინოს იმავე ან შემდეგ სხდომაზე.

§ 68 - უკეთუ დეკრეტი საკანონმდებლო ნორმას შეი- ცავს, დამფუძნებელ კრებას შეუძლია დაადგინოს მისი განხილვა საკანონმდებლო წესით თანახმად ამა რეგლა- მენტის 4 თავის პირველ ნაწილისა.

ნ ა წ ი ლ ი მ ე ო თ ხ ე

წესი ისეთი საქმის განხილვისა, რომელთაც საკანონმდებ- ლო ხასიათი არა აქვთ.

§ 69. იმ საქმეს, რომელსაც საკანონმდებლო ხასიათი არა აქვს, სამჯერ განხილვის წესი არ შეეხება.

§ 70. დამფუძნებელი კრების წევრმა მთავრობის მიმართ შეკითხვა წერილობით უნდა შეიტანოს სხდომის დაწყებამ- დე. თავმჯდომარე ამ შეკითხვას მოახსენებს დამფუძნე- ბელ კრებას სხდომის დასასრულს და პირველ სიტყვას შემკითხველს აძლევს.

§ 71. მთავრობა შეტანილ შეკითხვას პასუხს გასცემს ან დაუყოვნებლივ, ან ერთ-ერთ მახლობელ სხდომაზე ყოველ შემთხვევაში არა უგვიანეს ერთი კვირისა, დღიდან შე- კითხვის გამოცხადებისა დამფუძნებელ კრების სხდომაზე.

§ 72. თუ შემკითხველს შეკითხვა სასწრაფოდ მიაჩნია, რაც თვით შეკითხვის ტექსტში უნდა იყოს აღნიშნული და დამფუძნებელმა კრებამაც დაადასტურა, მთავრობამ პა- სუხი უნდა გასცეს არა უგვიანეს სამის დღისა შეკით- ხვის დამფუძნებელ კრებაში განცხადების

რადგან შეკითხვა თუ არა, ამის გამოსარკვევად სიტყვა
ედღევა ორს: ერთს-მომხრეს, ერთს-მოწინააღმდეგეს - თითოს
არა უმეტეს IO-ის წუთისა.

§ 73. შეკითხვის განსახილველად დამფუძნებელ კრებას
შეუძლია განსაკუთრებული სხდომა დანიშნოს; მაშინ ყოვე-
ლი შეკითხვის განხილვა გადაიდება ამ სხდომისათვის.

§ 74. შეკითხვის გარდა დამფუძნებელი კრების წევრს
შეუძლია მთავრობას მიმართოს კითხვით ამა თუ იმ საგ-
ნის განსამარტებლად. განსამარტებელი საკითხი სხდომის
დაწყებამდე წერილობით უნდა ეცნობოს თავმჯდომარეს, რო-
მელიც მას მოახსენებს დამფუძნებელ კრებას და სხდო-
მის დასასრულს სიტყვას აძლევს ავტორს მხოლოდ კითხ-
ვის დასასმელად მთავრობის მიმართ. ამ სიტყვის ვადა
განისაზღვრება 5 წუთით.

კითხვის საპასუხოდ მთავრობა მისცემს განმარტებას
ან დაუყოვნებლივ ან შემდეგ სხდომაზე.

კითხვის დასმის და მთავრობის განმარტებითი პასუხის
გამო დამფუძნებელი კრება კამათს არ მართავს და არც
დადგენილება გამოაქვს.

§ 75. ცნობა დამფუძნებელი კრების წევრის დროებით
გაღმტყობებისა, სრულიად განთავისუფლებისა, ან მისი დატუ-
სალების შესახებ და სხვა, თავმჯდომარემ დაუყოვნებლივ
უნდა მოახსენოს დამფუძნებელ კრებას მახლობელ სხდომა-
ზე.

თავი 5.

დამფუძნებელი კრების სხდომის წესი.

ნ ა წ ი ლ ი პ ი რ ვ ე ლ ი

სხდომის დანიშვნა, გახსნა, შეწყვეტა და დახურვა.

§ 76. დამფუძნებელი კრების სხდომათა დღეებსა და სა-
ათებს თვით დამფუძნებელი კრება დანიშნავს.

ყოველი სხდომის დასასრულს დამფუძნებელი კრება ამტ-
კიცებს შემდეგი სხდომის დღიურ წესრიგს.

§ 77. თუ თავმჯდომარემ სასწრაფო სხდომა დანიშნა,
დამფუძნებელი კრების წევრებს უნდა ეცნობოს ეს უწყე-
ბით, რომელშიაც აღნიშნული იქნება სხდომის საგანი.

23

§ 78. დამფუძნებელი კრების თავმჯდომარეს შეუძლია, თუ საჭიროება მოითხოვს, წესრიგში ახალი საქმეები შეიტანოს, რაც დამატებითი უწყებით უნდა ეცნობოს დამფუძნებელი კრების წევრებს.

§ 79. თუ ნახევარი საათის განმავლობაში, სხდომისთვის დანიშნულ დროს შემდეგ დამფუძნებელი კრების ორმოცდაათ /50/ წევრზე ნაკლები შეგროვდა, თავმჯდომარე აცხადებს, რომ კრება არ მესდგა.

§ 80. დამსწრე წევრთა რიცხვის გამორკვევა თავმჯდომარის საქმეა.

§ 81. თუ სხდომის დროს წევრთა საკმაო რიცხვი არ აღმოჩნდება /მუხ.79/, თავმჯდომარეს უფლება აქვს ან დახუროს სხდომა, ან ცოტა ხნით შეწყვიტოს. თუ სხდომის შეწყვეტის შემდეგაც წევრთა საკმაო რიცხვი არ აღმოჩნდა, სხდომა დაიხურება.

§ 82. სხდომის შეწყვეტა თავმჯდომარის საქმეა, თუ წინადადება სხდომის შეწყვეტისათვის დამფუძნებელი კრების წევრმა შეიტანა, თავმჯდომარე ამ წინადადებას კენჭს უყრის უკამათოდ.

§ 83. სხდომა დაიხურება ან დანიშნულ დროზე, ან განსახილველად დასმულ ყველა საკითხების განხილვის შემდეგ; ზოგიერთ შემთხვევაში-კი /მუხ.81 და II4/ თვით თავმჯდომარის განკარგულებით სხდომის უფრო ადრე დახურვა შეიძლება დამფუძნებელი კრების დადგენილებით; დამფუძნებელ კრებას შეუძლიან დანიშნულ ვადის შემდეგაც განაგრძოს სხდომა.

ნ ა წ ი ლ ი მ ე ო რ ე .
საქმეთა განხილვის წესი.-

§ 84. სხდომის გახსნისთანავე თავმჯდომარე მოახსენებს კრებას ყველა შემოსულ საქმეს და აგრეთვე მოქალაქეთაგან ან საზოგადოებრივ და პოლიტიკურ ორგანიზაციათაგან შემოტანილ განცხადებებსა, რეზოლუციებსა და სხვ. საკითხი იმისი, თუ რა მიმართულება უნდა მიეცეს შემოსულ საქმეებს, უნდა გადასწყდეს დღიურ წესრიგზე გადასვლამდე. ამ საგანზე ორატორების სიტყვა განისაზღვრება 5 წუთით.

§ 85. დამფუძნებელ კრებაში ყოველნაირი წინადადება უნდა შეტანილ იქნეს წერილობით.

შენიშვნა: ამ მუხლში /85/ აღნიშნული წესი არ შეეხება ისეთ წინადადებას, რომელიც უკამათოდ გადასწყდება.

§ 86. სანამ განსახილველად დასმული საკითხი გადაწყვეტილი არ არის სხვა საკითხების წამოყენება არ შეიძლება, თუ თვით დამფუძნებელმა კრებამ ამის თაობაზე განსაკუთრებული დადგენილება არ გამოიტანა. კამათის შესაჩერებლად და სხვა საკითხზე გადასასვლელად საჭიროა დამფუძნებელი კრების განსაკუთრებული დადგენილება. ამის გამოსარკვევად სირყვა ეძლევა: ერთს მომხრეს, ერთს მოწინააღმდეგეს, თითოს არა უმეტეს 5 წუთისა.

§ 87. დამფუძნებელი კრების სხდომას შეუძლიან დაადგინოს, რომ საკითხი, არსებითად გადაწყვეტამდე, ამა თუ იმ კომისიას გადაეცეს. ამის გამო სირყვა ეძლევა: ერთს მომხრეს, ერთს მოწინააღმდეგეს - თითოს არა უმეტეს 5 წუთისა.

§ 88. განსახილველად დანიშნული რომელიმე საკითხის გადადების ან შეცვლის წინადადება უნდა შეტანილ იქნეს მორიგ საკითხზე გადასვლის წინ. ამ წინადადების გამო სირყვა ეძლევა ერთს მომხრეს, ერთს მოწინააღმდეგეს - თითოს არა უმეტეს 5 წუთისა.

§ 89. თუ დამფუძნებელი კრების წევრსა სურს შეიტანოს რიგს გარეშე ისეთი განცხადება, რომლის გამო რაიმე დადგენილების გამოტანა საჭირო არ არის, ეს წერილობით უნდა განუცხადოს თავმჯდომარეს, რომელზედაც დამოკიდებულია სათანადო ნებართვის მიცემა. ამ განცხადებისათვის დამფუძნებელი კრების წევრს 10 წუთი მიეცემა და კამათი ამ სხგანზე არ შეიძლება.

§ 90. სანამ დამფუძნებელი კრება საკითხის განხილვას შეუდგებოდეს, შეიძლება წინასწარი საკითხის აღძვრა, რომ დამფუძნებელმა კრებამ სრულიად არ მიიღოს ეს საკითხი განსახილველად. ამ წინადადების გამო სირყვა ეძლევა ერთს მომხრეს, ერთს მოწინააღმდეგეს - თითოს არა უმეტეს 5 წუთისა.

§ 91. არ შეიძლება არსებობად გადაწყვეტა არც ერთი ისეთი საკითხის, რომელიც დღიურ წესრიგში არ არის აღნიშნული.

ეს მენიშვნა არ შეეხება საქმეთა განხილვის წესს და აგრეთვე ისეთ საკითხებს, რომელთათვისაც ამ რეგლამენტში განსაკუთრებული წესი არის ნაჩვენები.

§ 92. როდესაც მთავრობის წევრი განმარტებას მოახსენებს დამფუძნებელი კრების წევრთა შეკითხვის გამო, ან თითონ შემოაქვს განცხადება, რომელიც დამფუძნებელ კრებაში დასმულ საკითხს არ შეეხება, თავმჯდომარე წინადადებას აძლევს დამფუძნებელ კრებას გადასწყვიტოს ესტურს განმარტებათა და განცხადებათა განხილვას დაუყოვნებლივ შეუდგეს, თუ ამ განხილვას გადასდებს შემდეგი სხდომისათვის. ამ საკითხს დამფუძნებელი კრება უკამათოდ სწყვეტს.

§ 93. სხდომის დახურვის წინ თავმჯდომარე მოახსენებს კრებას იმ დღეს შეტანილ ყველა საქმეს და განცხადებას, რომელიც დამფუძნებელი კრების, პრეზიდიუმის ან რეგლამენტის მიერ განსაზღვრულ ვადამდე შემოსულა, და წარუდგენს კრებას შემდეგი სხდომის წესრიგს დასამტკიცებლად.

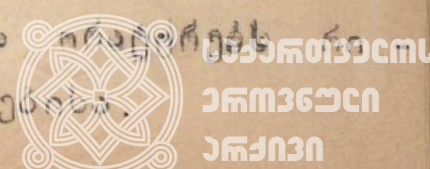
ნ ა წ ი ლ ი მ ე ს ა მ ე .
მსჯელობის წესი.

§ 94. თავმჯდომარე სხდომას ხელმძღვანელობს. არავის შეუძლიან თავმჯდომარეს სიტყვა შეუბრუნოს მისი მენიშვნისა და განმარტების გამო. არავის შეუძლიან სიტყვის წარმოთქმა თავმჯდომარის ნებადაურთველად.

მენიშვნა: წერილობითი პროტესტები თავმჯდომარის მოქმედების გამო სხდომის აურნალში ჩაეკერება გამოუქვეყნებლივ.

§ 95. სიტყვის მისაღებად განცხადება უნდა შეტანილი იქნეს იმ საგანზე გადასვლის შემდეგ, რომლისათვის სიტყვას თხოულობენ. პირველი სიტყვის წარმოთქმამდე, დამფუძნებელი კრების წევრს არ შეუძლიან მეორედ მიითხოვოს სიტყვა.

§ 96. თავმჯდომარე სიტყვას აძლევს იმ კრებას, რომელიც უნდა განიხილოს წარდგენილი განცხადება.

§ 97. მთავრობის წევრებს სიტყვა რიგს გარეშე მიუცემათ:

§ 98. მომხსენებლის გარდა არავის შეუძლიან ილაპარაკოს საათზე მეტი. დამფუძნებელ კრებას შეუძლიან უკამათოდ მიიღოს დადგენილება ორატორის სიტყვის გაგრძელების თაობაზე.

§ 99. ყოველ ორატორს, გარდა მომხსენებლისა, ერთსა და იმავე საგანზე შეუძლიან ილაპარაკოს მხოლოდ ~~ორჯერ~~.. ეს შეზღუდვა არ შეეხება იმ სიტყვას, რომელიც წარმოითქმის კამათის შეწყვეტის შემდეგ. /მ. 120/.

§ 100. როდესაც დამფუძნებელი კრების წევრი სიტყვას თხოულობს ისეთი საკითხის გამო, რომლის შესახებაც კამათი რეგლამენტით შეზღუდულია, განცხადებაში უნდა აღინიშნოს, სიტყვის მთხოვნელი მომხრეა თუ წინააღმდეგი განსახილველი წინადადებისა. თუ ეს აღნიშნული არ არის განცხადება უყურადღებოდ იქნება დატოვებული.

§ 101. თუ მე-100 მუხლში აღნიშნულ სიტყვას თხოულობს ორატორთა მეტი რიცხვი, ვიდრე რეგლამენტითაა განსაზღვრული, სიტყვა იმას ეძლევა, ვინც პირველად წარუდგინა განცხადება თავმჯდომარეს. ამ რიცხვში აუსილებლად უნდა შეტანილ იქნეს განსახილველი წინადადების ავტორი.

§ 102. კომისიის მომხსენებელსა და განსახილველ დადების ავტორს რიგს გარეშე ეძლევა სიტყვა, მაგრამ ისე კი, რომ არ შესწყდეს ლაპარაკი იმ ორატორისა, რომელსაც უკვე მიღებული აქვს სიტყვა.

შენიშვნა: თუ სიტყვას მომხსენებელი და განცხადების ავტორი ერთად თხოულობენ, მათში პირველი სიტყვა მომხსენებელს ეკუთვნის.

§ 103. ყოველ წევრს შეუძლიან რიგს გარეშე მიიღოს სიტყვა რეგლამენტის დარღვევის გამო. ამ შემთხვევაში ორატორს 5 წუთი ეძლევა და კამათი არ სწარმოებს.

შენიშვნა: თუ ამ განცხადების შემდეგ თავმჯდომარემ თავისი განმარტება წარუდგინა დამფუძნებელ კრებას, ახალი განცხადების შეტანა ამავე საკითხის გამო აღარ შეიძლება.

2

§ I04. პირადი საკითხისათვის სიტყვა უნდა მიეცეს იმავე სხდომაზე, მაგრამ მხოლოდ მას შემდეგ როცა განსახილველად დასმულ საგანზე კამათი შესწყდება, ამ შემთხვევაში ორატორს 5 წუთი ეძლევა და კამათი არ სწარმოებს.

§ I05. თუ დამფუძნებელი კრების წევრი დარბაზში არ აღმოჩნდა, მაშინ, როდესაც მისი სიტყვის წარმოთქმის რიგი მოვა, მისი გვარი გადატანილ იქნება ორატორთა სიის ბოლოს. თუ მეორედაც არ აღმოჩნდა, დარბაზში სიტყვის უფლებასა კვარგავს.

§ I06. წევრებს შეუძლიანთ ერთმანეთს შეუსვალონ რიგი, ან დაუთმონ სიტყვა იმას, ვისაც სიტყვა აღებული არა აქვს.

§ I07. თუ თავმჯდომარესა მსურს განსახილველად დასმული საკითხის გამო სიტყვის წარმოთქმა, რიგში ჩაეწერება და თავისი სიტყვის წარმოთქმის დროს თავმჯდომარეობას სხვას დაუთმობს.

§ I08. ორატორი სიტყვას ტრიბუნიდან წარმოსთქვამს.

§ I09. თუ ორატორმა საგანს გადაუხვია, თავმჯდომარე წინადადებას აძლევს, საკითხს დაუბრუნდეს.

§ I10. თუ ორატორი თავმჯდომარეს არ ემორჩილება, შეურაცხმყოფელ, უკმეხ ან საზოგადოდ დამფუძნებელი კრების დირსების შეუფერებელ სიტყვებსა ხმარობს, თავმჯდომარეს შეუძლიან შემდეგი ზომები მიიღოს: მიუწოდოს წესიერებისადმი, მისცეს მენიშვნა, ჩამოართვას სიტყვა ან და წინადადება მისცეს დამფუძნებელ კრებას, რომ ასეთი წევრი ერთის, ორის ან სამის სხდომიდან დაითხოვოს.

შენიშვნა: სიტყვა - ჩამორთმეულ ორატორს იმ საგანზე სიტყვა აღარ მიეცემა იმავე სხდომაზე.

§ III. თუ დამფუძნებელი კრების წევრი წესიერებას არღვევს თავმჯდომარეს შეუძლიან: მოსთხოვოს დაიცვას წესიერება, მისცეს მენიშვნა ან წინადადებით მიმართოს დამფუძნებელ კრებას, დაითხოვოს იგი სხდომიდან.

§ I12. მე-I10 და მე-III მუხლში აღნიშნულ წინადადებაებს კენჭი უნდა ეყაროს უკამათოდ. კენჭის ყრამდე წესიერების დამღვრვევ წევრს შეუძლიან პირადად ან

დამფუძნებელი კრების რომელიმე სხვა წევრის პირით კრებას თავისი განმარტება წარუდგინოს. ამნაირი განცხადება შეიძლება წარდგენილ იქნეს მხოლოდ ერთხელ. ამ შემთხვევაში სიტყვისათვის ორატორს ათი წუთი ეძლევა.

§ II3. თუ დარბაზში ხმაურობა ასტყდა, ან უწესობა დაიწყო და თავმჯდომარემ მისი შეჩერება ვერ მოახერხა, მაშინ იგი თავის ადგილს სტოვებს და სხდომა ნახევარი საათით შეწყვეტილად ჩაითვლება. თუ სხდომის განახლების შემდეგაც ხმაურობა და უწესობა გაგრძელდა, თავმჯდომარე სხდომას დახურულად აცხადებს.

ნ ა წ ი ლ ი მ ე ო თ ხ ე მსჯელობის შემოკლება და შეწყვეტა.

§ II4. მომხსენებლის სიტყვის შემდეგ იწყება კამათი. წინადადებათა ორატორთა სიის დახურვისა, სიტყვის დროს განსაზღვრისა, კამათი სრული ან ნაწილობრივი შეწყვეტისათვის შეიძლება შეტანილ იქნეს მხოლოდ კამათის დაწყების შემდეგ. აღნიშნულ წინადადებათა გამოს სიტყვა ეძლევა: ერთს მომხრეს, ერთს მოწინააღმდეგეს, თითოს არა უმეტეს 5 წუთისა.

§ II5. ათს წუთზე ნაკლები ვადით არ შეიძლება ორატორის სიტყვის შეზღუდვა.

§ II6. თავმჯდომარე მოვალეა გამოაცხადოს სია ჩაწერილ ორატორებისა თუ ამას მოითხოვს რომელიმე წევრი კამათის დროს მსჯელობის შემოკლების ან შეწყვეტის გამო.

§ II7. კამათის ნაწილობრივი შეწყვეტის შემდეგ დამფუძნებელი კრება განსაზღვრავს, ჩაწერილ ორატორთაგან რამდენს მიეცეს სიტყვა. ამ ორატორებს ასახელებს თავმჯდომარე მთელი სიიდან, ხოლო მათ შეუძლიანთ თავიანთი სიტყვა სხვას დაუთმონ.

§ II8. ხანამ თავმჯდომარე კენჭს უყრიდეს საკითხს კამათის ნაწილობრივ შეწყვეტის შესახებ, სხდომა უნდა დროებით შეესწყდეს, თუ ამას მოითხოვს დამფუძნებელი კრების არა ნაკლებ ხუთი წევრისა.

§ II9. მე-II4 მუხლში აღნიშნული წინადადებათა უარყოფილად ჩაითვლება, თუ მათ წინააღმდეგ თორმეტმა ან მეტმა წევრმა მისცა ხმა.

§ I20. როდესაც ორატორთა სია დასრულდება ან დამფუძნებელი კრება დაადგენს კამათის სრულს შეწყვეტას, თავმჯდომარე კამათს დასრულებულად აცხადებს.

ამის შემდეგ სიტყვა მიეცემა კომისიის მიმხსენებელს განსახილველი წინადადებისა და განსაკუთრებული აზრის ავტორებს, თუ უკანასკნელნი მოისურვებენ; სიტყვა მიეცემათ აგრეთვე იმათ, ვინც პირადი საკითხის ან ხმის მიცემის მოტივების გამო არიან ჩაწერილნი.

§ I21. თუ კამათის შეწყვეტის ან შემიკლების შემდეგ მთავრობის წარმომადგენელმა სიტყვა წარმოსთქვა, ორატორთა ჩაწერა უნდა განახლდეს და წინაღ მიღებული ზომები კამათის შეზღუდვის ან შეწყვეტისათვის გაუქმებულად ითვლება.

ამის შემდეგ მსჯელობის შეზღუდვა ან შეწყვეტა შეიძლება მხოლოდ ახალი დადგენილების ძალით. /I20/

ნ ა წ ი ლ ი მ ე ხ უ თ ე
კითხვის დასმა.

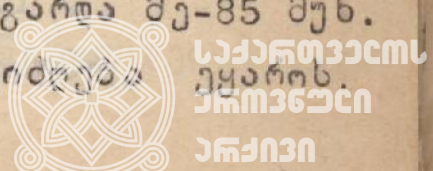
§ I22. კამათის დასრულების შემდეგ /მუხ. I21/ თავმჯდომარე შეუდგება კენჭის ყრას, რაც წევრებს უნდა ეცნობოს ზარით დამფუძნებელი კრების მუშაობის ყველგან.

§ I23. წინადადების ავტორს შეუძლიან უკან წაიღოს თავისი წინადადება, სანამ დამფუძნებელი კრება მის შესახებ დადგენილებას გამოიტანდეს, და თუ ვინმე სხვა წევრმა არ მოითხოვა მისი გადაჭრა წინადადება მოხსნილად ჩაითვლება.

თუ წინადადება რამდენსამე წევრის ხელმოწერით არის შეტანილი, მისი უკან წაღების უფლება აქვს პირველსამს ხელისმომწერთაგანს სათითაოდ.

§ I24. კამათის დასრულებულად გამოცხადების შემდეგ /მუხ. I21/, ახალი წინადადების წარდგენა აღარ შეიძლება კენჭის ყრის დაწყებამდე თავმჯდომარე აცხადებს, რადა-რა წინადადებას უნდა ეყაროს კენჭი.

სიტყვიერად წარდგენილ წინადადებას გარდა მე-85 მუხ. მუნიციპალიტეტის ადრინდულია, კენჭი არ შეიძლება

§ 125. წინადადებათა წაკითხვის შემდეგ თავმჯდომარე აცხადებს, თუ რა წესით უყრის მათ კენჭს.

§ 126. დამფუძნებელი კრების ყოველ წევრს შეუძლია კითხვის დახმის გამო თავისი მოსაზრებანი წარადგინოს. ამისთვის მას ხუთი წუთი ეძლევა.

§ 127. კითხვათა დახმის რიგი დამოკიდებულია თავმჯდომარეზე, რომელიც ქვემოთ აღნიშნულ მუხლებით /მუხ.129/ იხელმძღვანელებს.

§ 128. თავმჯდომარემ საკითხი ისე უნდა დასვას, რომ პასუხის გაცემა შეიძლებოდეს ან "კო"-თი ან "არა"-თი.

§ 129. თვითეული წევრის მოთხოვნით ყოველი დასკვნა, მუხლი, წინადადება და რეზოლუცია უნდა დანაწილებულ იქნეს. თუ თავმჯდომარე ახედავს, რომ ასეთი დანაწილებით გრამატიკული აზრი იკარგება ან დანაწილება მუხლისა შეუძლებელია, იგი ამ საკითხის გადასაწყვეტად მიჰმართავს დამფუძნებელ კრებას, რომელიც უკამათოდ დაადგენს, დანაწილებს მუხლი, ან წინადადება, თუ არა.

§ 130. როცა დასკვნას, მუხლს, წინადადებას ან რეზოლუციას ნაწილ-ნაწილად ეყრება კენჭი /მუხ.129/, შემდეგ მთლიანადაც უნდა ეყაროს კენჭი, უარყოფილი ნაწილების გამოკლებით.

§ 131. წინასწარ საკითხს: ახერხს თუ არა დამფუძნებელ კრებას მიღებულ იქნეს წინადადება განსახილველად, ყოველთვის პირველად უნდა ეყაროს კენჭი /მუხ.90/.

§ 132. წინადადებას, რომელიც შეეხება საქმის მიმართულების მიცემას და გადადებას, კომისიის დაბრუნებას, დამატებითი ცნობის მოთხოვნას და სხვ., კენჭი უნდა ეყაროს უფრო ადრე, ვიდრე თვით საკითხს არსებითად.

§ 133. როდესაც კითხვა რიცხვებს შეეხება კენჭის ყრა უმცირესი რიცხვიდან იწყება.

§ 134. სხდომის ან საქმის განხილვის ვადის განსაზღვრის დროს კენჭი ჯერ შორეულ ვადას უნდა ეყაროს, შემდეგ მახლობელს.

§ 135. ყოველ წინადადებას, ან კანონპროექტს, რომელიც კომისიის მიერ არის შემოტანილი, კენჭი უნდა ეყაროს იმ

სახით, როგორც კომისიას წარმოუდგენია.

§ 136. თუ კომისიას შემოუტანია დასკვნა ამა თუ იმ წინადადების ან კანონპროექტის უარყოფისა, კენჭი უნდა ეყაროს არა კომისიის დასკვნას, არამედ თვით კანონპროექტს, ან წინადადებას.

§ 137. დამფუძნებელი კრების წევრების რწმუნებულებათა შემოწმების დროს ჯერ კენჭი უნდა ეყაროს საკითხს, კანონიერია თუ უკანონო არჩევნები, ხოლო შემდეგ ამისა, საკითხს, მიღებულ თუ უარყოფილ იქნეს თვით არჩევნები, თანახმად სამანდატო კომისიის მოხსენებისა.

§ 138. შესწორებას და დამატებას კენჭი უნდა ეყაროს იმ მუხლზე ადრე, რომელსაც ეს შესწორება ან დამატება შეეხება.

§ 139. შესწორებას, ან დამატებას, რომელსაც წინადადების ავტორი ან მომხსენებელი დაეთანხმება, კენჭი უნდა ეყაროს არა ცალკე, არამედ იმ წინადადებასთან ერთად რომელსაც ეკუთვნის.

§ 140. თუ წარმოდგენილია რამდენიმე შესწორება, ჯერ კენჭი უნდა ეყაროს იმას, რომელიც ძირითად წინადადებასთან უფრო დამორებულია, თუ ასეთი განსხვავება არ არსებობს, პირველად უნდა ეყაროს კენჭი უფრო ადრე წარმოდგენილ წინადადებას.

§ 141. ცალკე საკითხებისა და შესწორებათა კენჭის ყრის შემდეგ განსაკუთრებულად უნდა ეყაროს კენჭი მთელ მუხლს, ან წინადადებას მიღებული შესწორებრთ.

§ 142. თუ რამდენიმე დამოუკიდებელი და ერთი მეორის უარის მყოფელი წინადადებაა შემოტანილი თავმჯდომარე ჯერ კენჭს უყრის უფრო ადრე წარმოდგენილს, შემდეგ კი სხვებს თუ დამფუძნებელი კრების წევრმა განაცხადა, რომ ამა თუ იმ წინადადებას პირველად უნდა ეყაროს კენჭი, ეს საკითხი დამფუძნებელმა კრებამ კენჭის ყრით უნდა გადასწყვიტოს. ამ საკითხის გამოსარკვევად სიტყვა მიეცემა ერთს მომხრეს, ერთს მოწინააღმდეგეს, თითო არა უმეტეს 5 წუთისა.

§ 143. კანონპროექტს ან ამა თუ იმ წინადადებას

ჭის ყრის ღროს არ შეიძლება დართული კქონდეს მოტივები მიღებისა, ან უარყოფინა.

§ I44. მორიგ საკითხებზე გადასასვლელ ფორმულის კენჭის ყრის ღროს, უბრალო გადასვლას დასაბუთებულზე აღრე უნდა ეყაროს კენჭი.

§ I45. თუ მორიგ საკითხზე გადასასვლელი რამდენიმე მოტივებიანი ფორმულა არის წარმოდგენილი, თავმჯდომარე კენჭს უყრის თანახმად მე-I42 მუხ. აღნიშნულ წესისა.

§ I46. ერთი რიმელიმე ფორმულის მიღების შემდეგ დანარჩენებს კენჭი აღარ უნდა ეყაროს:

§ I47. თუ მორიგ საკითხზე გადასვლის არც ერთი წარმოდგენილი ფორმულა მიღებული არ იქნა თავმჯდომარე საკითხს დასრულებულად აცხადებს და შემდეგს საკითხზე გადადის.

ნ ა წ ი ღ ი მ ე ე ქ ვ ს ე კენჭის ყრის წესი.

§ I48. დამფუძნებელი კრების წევრი მხოლოდ თავის ხმას აძლევს, სხვის მაგივრად ხმის მიცემა არ შეიძლება.

§ I49. რეგლამენტში აღნიშნულ შემთხვევის გარდა კენჭის ყრა მოხდება ახდითად.

§ I50. ახდითი კენჭის ყრის ღროს თვითულ წევრს შეუძლიან ხუთი წუთი ილაპარაკოს ხმის მიცემის მოტივების განსამარტებლად.

შენიშვნა: თუ საკითხი უკამათოდ სწყდება, ხმის მიცემის მოტივების გამო სიტყვა არავის მიეცემა /მუხ. 83, 89, 130, 152, /შენ./და I53/.

§ I51. ახდითი კენჭის ყრა მოხდება ხელის აწევით. თუ მედვი გამოურკვეველია თავმჯდომარეს შეუძლიან კენჭის ყრა განიეროს.

ხმებსა სთვლიან ქვესტორი და მისი თანამემწენი, თავმჯდომარის მეტვალყურობით.

§ I52. თუ კენჭის ყრის შედეგები ეჭვებს გამოიწვევს, ხმის მიცემა ხდება კარებში გასვლით. ამ წესს თავმჯდომარე მიმართავს ან თავისი სურვილით, ან დამფუძნებელი კრების განცხადებით, თუ ამნაირი განცხადების მომხრე აღმოჩნდა არა ნაკლებ თორმეტი წევრისა.

მენიშვნა: ამ მუხლში აღნიშნული საკითხის გამო კამათი არ იმართება.

§ 153. ამ მემთხვევაში წინადადების მომხრენი ერთ კარმი გადიან, მოწინააღმდეგენი მეორეში. ხმებსა სთვლიან ქვესტორი და მისი თანამემწენი თავმჯდომარის მეთვალყურეობით.

§ 154. ახდელი კენჭის ყრის დროს, როდესაც კენჭის ყრა სახელობით სწარმოებს, დამფუძნებელი კრების თვითულ წევრს უფლება აქვს დამფუძნებელი კრების მდივანს წარუდგინოს წერილობითი განმარტება იმისა, თუ რა მოტივებით არ ეთანხმება უმრავლესობას. ესეთი განცხადება დამფუძნებელი კრების სხდომას არ მოხსენდება და პირდაპირ სხდომის სტენოგრაფიულ ანგარიშში უნდა მოთავსდეს.

§ 155. კენჭის ყრის დაწყებამდე დამფუძნებელი ^{კრების} წევრს შეუძლიან წერილობით მოითხოვოს, რომ კენჭის ყრა სახელობით მოხდეს. ამ წინადადებას კენჭი უნდა ეყაროს უკამათოდ.

§ 156. სახელობითი კენჭის ყრა ხდება ბარათებით, რომელშიაც ხმის მიმცემის გვარი და სახელი უნდა იყოს აღნიშნული.

§ 157. ფარული ხმის მიცემით უნდა მოხდეს თანამდებობის პირთა არჩევანი, არჩევნების დამტკიცება, ან გაუქმება და აგრეთვე გადასწყდეს საკითხი დამფუძნებელი კრების რომელიმე წევრის სასარგებლოდ ხარჯის გაღებისა.

ამ მემთხვევაში ხმებსა სთვლიან მდივანი და მისი თანამემწე, თავმჯდომარის მიერ ამისათვის საგანგებოდ მოწვეულ დამფუძნებელი კრების წევრებთან ერთად.

§ 158. ფარული კენჭის ყრის შემდეგ ხმები უნდა დაითვალოს დაუყოვნებლივ იმავე სხდომაზე.

§ 159. კრების კანონიერების გამორკვევის დროს მხედველობაში უნდა იყვნენ მიღებულნი დამფუძნებელი კრების წევრნიც, რომლებმაც ხმის მიცემის დროს თავი შეიკავეს.

თავი 6.

დამფუძნებელი კრების წევრთა პირადი მდგომარეობა.

§ 160. წევრმა სესიამი სამუშაოდ ჩამოსვლისთანავე

დამფუძნებელი კრების კანცელარიას უნდა მიაწოდოს თავი-
სი მისამართი და სხვა საჭირო ცნობები.

§ 161. თუ დამფუძნებელი კრების წევრსა კსურს ღრობით
განთავისუფლება დამფუძნებელი კრების მუშაობიდან, წერილო-
ბითი განცხადება უნდა წარუდგინოს დამფუძნებელი კრების
თავმჯდომარეთ, სადაც აღნიშნული იქნება რა ვადით თხოუ-
ლობს განთავისუფლებას.

თუ განცხადებაში ვადა აღნიშნული არ არის, ვადა ით-
ვლება განცხადების მეორე დღიდან იმ დღემდე, როცა დაბ-
რუნების შემდეგ სხდომაზე დამსწრეთა წიგნში პირველად
მოაწერს ხელს.

§ 162. პრეზიდიუმი დამფუძნებელი კრების წევრს პასუხს
მეუთვლის მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ განთავისუფლება
მეუძღებლად მიაჩნია. თუ დამფუძნებელი კრების წევრმა გა-
ნცხადების წარმოდგენის დღის განმავლობაში პრეზიდიუმი-
საგან ცნობა არ მიიღო, ეს იმის მომასწავებელია, რომ
პრეზიდიუმს არაფერი საწინააღმდეგო არა აქვს დამფუძნე-
ბელი კრების წევრის განთავისუფლებისა.

შენიშვნა: თუ სხვა ღ სხვა მიზეზის გამო წევრი იძულე-
ბულია უეცრად წავიდეს, მაშინ იგი ვალდებულია განცხა-
დება გამოუგზავნოს დამფუძნებელი კრების თავმჯდომარეს
სამი დღის განმავლობაში.

§ 163. წელიწადში ერთ თვეზე მეტის ვადით განთავისუფ-
ლების საკითხს სწყვეტს თვით დამფუძნებელი კრება.

ამისათვის თავმჯდომარის სახელზე წარდგენილი უნდა
იქნეს წერილობითი განცხადება, რომელიც დამფუძნებელი კრე-
ბის პრეზიდიუმის დასკვნასთან ერთად დამფუძნებელი კრე-
ბის სხდომას მოკხსენდება გადასაწყვეტად.

შენიშვნა: ავადმყოფობის გამო განთავისუფლება ამ ვა-
დაში არ შედის.

§ 164 . თუ დამფუძნებელი კრების წევრმა განთავისუფ-
ლება ვერ გამოიყენა ან ვადაზე აღრე დაბრუნდა და
ამის გამო არაფერი განაცხადა, განთავისუფლებულად ითვლე-
ბა თანახმად მე-161 მუხლში აღნიშნული წესისა.

§ 165 . დამფუძნებელი კრების წევრი, რომელიც განთავი-
სუფლებული არ არის, მაგრამ დამფუძნებელი კრების სხდო-

მებს პატივ საღები მიზეზის გამო ვერ დაესწრო./მუხ. I67/ აღნიშნავს ამას სხდომაზე არა დამსწრე წევრთა სიაში.

ეს უნდა სიაში აღნიშნულ იქნეს არა უგვიანეს ერთი დღისა იმ თვის გათავების შემდეგ, რომლის განმავლობაშიაც წევრი სხდომას ვერ დაესწრო; წინააღმდეგ შემთხვევაში პრეზიდიუმი აღნიშნავს, რომ წევრი დააკლდა სხდომას არა პატივ საღები მიზეზის გამო.

თუ უკანასკნელი დღე კვირა - უქმე შეჭხვდა, მაშინ ვადის დასასრულად ითვლება კვირა-უქმის შემდეგი პირველი საქმის დღე.

თუ დამფუძნებელი კრების წევრს სამუალება არა აქვს პირადათ აღნიშნოს წევრთა სიის წიგნში მიზეზი კრებაზე მოუსვლელობისა შეუძლიან წერილობითი განცხადება წარუდგინოს ამის შესახებ თავმჯდომარეს.

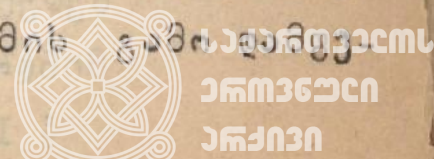
შენიშვნა: თუ დამფუძნებელი კრების წევრს დაავიწყდა თავისი გვარის აღნიშვნა დამსწრეთა სიაში, განცხადება ამის თაობაზე თავმჯდომარეს უნდა წარუდგინოს ანა I65 მუხლში აღნიშნულ ვადამდე.

§ I66. სხდომაზე დაუსწრებლობის პატივსაღებ მიზეზად ითვლება: I/ავადმყოფობა დამფუძნებელი კრების წევრისა; 2/სიკვდილი ან მძიმე ავადმყოფობა მისი ოჯახის წევრისა; 3/სამუშაო, რომელიც დამფუძნებელი კრების მოქმედებასთან არის დაკავშირებული და 4/ იხეთი პირადი საქმეები, რომელთა გადაღება არ შეიძლება.

§ I67. სია იმ წევრებისა, რომელნიც სხდომებს ვერ ესწრებიან პატივსაღებ ან არა პატივსაღებ მიზეზებისა გამო, პერიოდულად უნდა გამოცხადდეს.

§ I68. დამფუძნებელი კრების წევრს, რომელიც სხდომას დააკლდება არა პატივსაღებ მიზეზის გამო, უნდა გამოერიცხოს ყოველ გამოძვებულ სხდომისათვის ერთი მეოცდაათედი თვიური გასამრჯელოსი.

§ I69. დამფუძნებელი კრების წევრი, რომელიც ორი თვის განმავლობაში სრულიად არ დაესწრო სხდომას და არც არავითარი განმარტება წარმოადგინა იმის

დნებელი კრების წევრობიდან გამორიცხულად ჩაითვლება ღ მის ადგილს მორიგი კანდიდატი დაიჭერს.

§ 170. განცხადება წევრობაზე უარის თქმისა წარდგენი- ლი უნდა იქნეს თავმჯდომარის სახელობაზე, რომელიც ამ განცხადებას დამფუძნებელი კრების სხდომას მოახსენებს. განცხადების უკან წაღება შეიძლება მხოლოდ იმ დრომდე, სანამ იგი დამფუძნებელი კრების სხდომას მოხსენდებოდეს.

§ 171. თუ აღნიშნული განცხადება პირადად არ არის წარ- დგენილი ხელის მოწერა სათანადოთ უნდა იყოს შემოწმებული. უამისოდ განცხადებას მსვლელობა არ მიეცემა.

თ ა ვ ი 7.

დამფუძნებელი კრების პრეზიდიუმი.

§ 172. დამფუძნებელი კრების პრეზიდიუმს შეადგენს: დამ- ფუძნებელი კრების თავმჯდომარე, თავმჯდომარის ამხანაგე- ბი, დამფუძნებელი კრების მდივანი და მდივნის ამხანა- გები.

§ 173. პრეზიდიუმის მოვალეობაა თვალყური ადევნოს დამ- ფუძნებელი კრების მუშაობას, სახელდობრ:

1/ მოახსენოს დამფუძნებელ კრებას თავისი მოსაზრება მუშაობის შესახებ, ღ თანახმად ამ მოსაზრებისა წარუდგი- ნოს დასამტკიცებლად დამფუძნებელი კრების სხდომის დღი- რი წესრიგი; 2/ მისცეს დასკვნა რეგლამენტში აღნიშნულ საკითხებზე; 3/ განსაზღვროს, თუ რა მიმართულება უნდა მიეცეს დამფუძნებელი კრების სახელობაზე შემოსულ ქაღალ- დებს; 4/ განაგოს მე-6 თავში აღნიშნული განთავისუფლების საკითხები ღ იმ წევრთა საქმეები, რომელნიც სხდომებს არ ესწრებიან; 5/ განაგოს დამფუძნებელი კრების კანცელარიის მოსამსახურეთა მიღებისა, დათხოვნისა ღ სხვა საქმეები.

§ 174. პრეზიდიუმი შეიმუშავებს დამფუძნებელი კრების მინაგან წესრიგს ყოველ იმ შემთხვევისათვის, რომელიც განსაზღვრული არ არის რეგლამენტით ან დამფუძნებელი კრე- ბის გადაწყვეტილებით ღ რომელიც რეგლამენტის ან დამფუძ- ნებელი კრების დადგენილებით სხვა ორგანოს არა აქვს მინდობილი.

§ 175. პრეზიდიუმს უფლება აქვს ან

ტოვით, ან დაინტერესებული მხრის განცხადებით გააუქმოს
დამფუძნებელი კრების ყოველი ორგანოს ისეთი დადგენილე-
ბა, რომელიც კანონს, რეგლამენტს ან დამფუძნებელი კრე-
ბის დადგენილებას ეწინააღმდეგება.

§ 176. მე- 175 მუხლში აღნიშნულ დადგენილებათა გაუქ-
მებამდე დაინტერესებულ მხარეს უფლება აქვს თავისი
განმარტება წარუდგინოს პრეზიდიუმს.

§ 177. პრეზიდიუმს იწვევს დამფუძნებელი კრების თავმ-
ჯდომარე. თავმჯდომარე მოვალეა მოიწვიოს პრეზიდიუმი,
თუ მისმა ორმა წევრმა მოითხოვა.

§ 178. პრეზიდიუმის სხდომა კანონიერად ჩაითვლება
თუ დაესწრება არა ნაკლებ სამის წევრისა, მათ შორის
დამფუძნებელი კრების მდივანი ან მისი ამხანაგი.

§ 179. პრეზიდიუმის მუშაობის ეურნალის წარმოების წეს-
რიგს თვით პრეზიდიუმი იმუშავებს.

თ ა ვ ი 8.

რეგლამენტის გადასინჯვის წესი.

§ 180. რეგლამენტის შეცვლა, დამატება ან გადასინჯვა
სწარმოებს იმავე წესით, რომელიც მიღებულია საკანონმდე-
ბლო საქმეთათვის /თავი 4 ნაწ. I/.

1919 წ. აპრილის 25.

საქართველოს დამფუძნებელი კრების

თავმჯდომარის უფროსი ამხანაგი *მ. ბერიძე*

